ЗАТВЕРДЖЕНО:
Рішенням Загальних зборів ГО “Добрі Дії”
Протокол № 3 від «20» серпня 2026 року

Хабарова Зоя

ПОЛІТИКА ДОТРИМАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ПРИНЦИПІВ

1. Мета та сфера застосування

1.1. Ця Політика визначає зобов’язання Громадської організації «Добрі Дії» (далі — Організація) дотримуватися основоположних гуманітарних принципів під час планування, організації, фінансування, реалізації, моніторингу та оцінки гуманітарної діяльності.
1.2. Метою Політики є забезпечення відповідності діяльності Організації гуманітарним принципам, збереження її операційної доброчесності та незалежності, забезпечення підзвітності перед людьми, яким надається допомога, донорами, партнерами та іншими зацікавленими сторонами.
1.3. Організація розглядає гуманітарні принципи не лише як декларацію цінностей, а як обов’язкові практичні критерії для планування діяльності, ухвалення рішень та оцінки власних дій.
1.4. Політика поширюється на:

- керівні органи та керівництво Організації;
- працівників;
- осіб, залучених за цивільно-правовими договорами;
- консультантів;
- волонтерів;
- партнерів, субпідрядників, постачальників та інших осіб, залучених до реалізації гуманітарної діяльності Організації, у частині, що стосується їхніх функцій та характеру співпраці.

1.5. Вимоги цієї Політики враховуються на всіх етапах гуманітарної діяльності Організації, зокрема під час оцінки потреб, визначення цільових груп, відбору отримувачів допомоги, розроблення програм, прийняття фінансування, взаємодії з органами влади та іншими суб’єктами, зовнішніх комунікацій, обробки персональних даних, закупівель та співпраці з партнерами і підрядниками.

2. Основоположні гуманітарні принципи

Організація у своїй гуманітарній діяльності керується чотирма основоположними гуманітарними принципами: гуманністю, нейтральністю, неупередженістю та операційною незалежністю.

2.1. Гуманність

Гуманність означає необхідність попереджати та полегшувати людські страждання, де б вони не виникали, захищати життя і здоров'я людей та забезпечувати повагу до їхньої гідності.
На практиці Організація:

- визначає реальні гуманітарні потреби населення до прийняття рішень щодо допомоги;
- надає пріоритет найбільш нагальним потребам і ситуаціям, що становлять найбільший ризик для життя, здоров'я, безпеки та гідності;
- враховує особливі потреби людей, які перебувають у вразливому становищі;
- організовує допомогу таким чином, щоб не створювати додаткової фізичної, психологічної, соціальної або безпекової шкоди;
- забезпечує поважне ставлення до отримувачів допомоги та не допускає приниження, стигматизації чи використання їхнього вразливого становища.

2.2. Нейтральність

Нейтральність означає, що Організація під час здійснення гуманітарної діяльності не стає на бік будь-якої зі сторін у воєнних діях та не бере участі у суперечностях політичного, військового, релігійного або ідеологічного характеру.
На практиці Організація:

- не використовує гуманітарну допомогу для підтримки або протидії політичним силам чи сторонам конфлікту;
- не ставить отримання допомоги в залежність від політичних, релігійних чи інших переконань людини;
- не використовує гуманітарні ресурси, заходи, приміщення, транспорт, інформаційні канали або символіку Організації для політичної агітації чи військової діяльності;
- забезпечує належне розмежування гуманітарної діяльності та діяльності військових або безпекових структур.

Нейтральність не перешкоджає Організації говорити про гуманітарні потреби, захист цивільного населення, наслідки збройного конфлікту для людей та необхідність дотримання норм міжнародного гуманітарного права.

2.3. Неупередженість

Неупередженість означає, що гуманітарна допомога надається виключно на основі потреб, без дискримінації, з пріоритетом для людей, які мають найбільш нагальні потреби.
Організація не допускає дискримінації за ознаками раси, кольору шкіри, статі, віку, інвалідності, етнічного або соціального походження, громадянства, місця проживання, мови, релігії, політичних чи інших переконань, майнового або сімейного стану чи за іншими ознаками, не пов'язаними з об'єктивною гуманітарною потребою.
На практиці Організація:

- встановлює об'єктивні критерії вразливості та потреб для кожної відповідної програми;
- застосовує однакові критерії до осіб, які перебувають у порівнюваних обставинах;
- не надає переваг через особисті, родинні, професійні, політичні або інші зв'язки;
- у разі обмежених ресурсів визначає пріоритетність на основі ступеня вразливості, терміновості потреб та ризиків для життя, здоров'я, безпеки і гідності.

2.4. Операційна незалежність

Операційна незалежність означає автономність гуманітарної діяльності Організації від політичних, військових, релігійних, економічних або інших цілей суб'єктів, які можуть впливати на її діяльність.
Організація самостійно, у межах законодавства України, своїх статутних цілей та умов відповідних гуманітарних програм:

- ➔ оцінює гуманітарні потреби;
- ➔ визначає пріоритети діяльності;
- ➔ визначає критерії відбору отримувачів допомоги;
- ➔ обирає форми та способи надання допомоги;
- ➔ приймає рішення щодо партнерства та фінансування.

Фінансування, співпраця з органами влади, партнерами, донорами чи іншими суб'єктами не повинні позбавляти Організацію можливості ухвалювати гуманітарні рішення на основі потреб.

3. Практичне застосування гуманітарних принципів

3.1. Оцінка потреб та відбір отримувачів допомоги

Оцінка потреб може здійснюватися шляхом опитувань, анкетування, аналізу звернень, інтерв'ю, спостереження, консультацій із представниками громади, аналізу доступних даних та інформації від компетентних установ.
Інформація та списки потенційних отримувачів, отримані від органів влади, місцевого самоврядування, партнерів або інших суб'єктів, можуть використовуватися як джерело інформації, але не повинні автоматично визначати остаточний перелік отримувачів.
Відбір здійснюється відповідно до встановлених критеріїв програми та підтверджених потреб.
Ключові рішення щодо критеріїв відбору, цільових груп та пріоритетів допомоги мають бути обґрунтованими та документуватися.

3.2. Програмні рішення

Під час визначення територій діяльності, цільових груп, видів та обсягів допомоги Організація враховує:

- ➔ масштаб і тяжкість гуманітарних потреб;
- ➔ рівень вразливості;
- ➔ терміновість потреб;
- ➔ наявність або відсутність інших доступних видів допомоги;
- ➔ безпекові ризики;
- ➔ доступність території;
- ➔ наявні фінансові, людські та матеріальні ресурси.

Політична доцільність, особисті інтереси, медійність певної території або бажання отримати репутаційні переваги не можуть бути визначальними критеріями розподілу гуманітарних ресурсів.

3.3. Взаємодія з органами влади

Організація може співпрацювати з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, військовими адміністраціями, державними та комунальними установами для координації гуманітарної діяльності, оцінки потреб, забезпечення доступу та безпеки, отримання необхідної інформації та уникнення дублювання допомоги.
Така співпраця не означає передачі цим органам права визначати отримувачів допомоги або програмні рішення всупереч гуманітарним принципам та встановленим критеріям.

3.4. Взаємодія з військовими та безпековими структурами

Гуманітарна діяльність Організації має бути чітко відокремлена від військової діяльності.
Контакти з військовими або безпековими структурами допускаються лише тоді, коли вони обґрунтовано необхідні для безпеки працівників та цивільного населення, гуманітарного доступу, координації безпекових питань або виконання вимог законодавства.
Такі контакти не повинні створювати фактичної залежності Організації від військових структур або обґрунтованого враження, що гуманітарна діяльність Організації здійснюється на користь однієї зі сторін конфлікту.

3.5. Прийняття або відмова від фінансування

До прийняття фінансування Організація оцінює, чи можуть умови донора впливати на:

- ➔ незалежність оцінки потреб;
- ➔ визначення отримувачів допомоги;
- ➔ географію діяльності;
- ➔ характер або обсяг допомоги;
- ➔ захист персональних даних;
- ➔ нейтральність зовнішніх комунікацій;
- ➔ операційну незалежність Організації.

Організація не приймає фінансування, якщо його умови вимагають дій, що суперечать гуманності, нейтральності, неупередженості або операційній незалежності.
Якщо такий ризик виникає під час реалізації проєкту, Організація документує його та вживає заходів для усунення або мінімізації.

3.6. Публічність, брендування та комунікації

Зовнішні комунікації Організації повинні бути точними, неупередженими та такими, що поважають людську гідність.
Організація:

- ➔ не використовує гуманітарні заходи для політичної агітації;
- ➔ не використовує символіку, повідомлення або форми брендування, які можуть створювати враження підтримки певної сторони конфлікту;
- ➔ не використовує фотографії, відео чи особисті історії отримувачів допомоги у спосіб, який може принижувати людину, створювати стигму або загрожувати її безпеці;
- ➔ не ставить отримання допомоги в залежність від згоди людини фотографуватися, давати інтерв'ю або брати участь у публічній комунікації.

3.7. Поведінка персоналу

Працівники та інші залучені особи під час виконання своїх функцій повинні:

- ставитися до всіх отримувачів допомоги з повагою;
- не допускати дискримінації;
- не використовувати службове становище для отримання особистої вигоди;
- не вимагати винагороди, послуг або будь-яких переваг в обмін на гуманітарну допомогу;
- не використовувати гуманітарну діяльність для політичної, військової або релігійної агітації;
- повідомляти про конфлікт інтересів та спроби неналежного впливу на гуманітарні рішення.

4. Червоні лінії

Для захисту гуманітарного характеру своєї діяльності Організація встановлює такі обов'язкові обмеження.
Організація не буде:

1. Надавати гуманітарну допомогу військовим або представникам безпекових структур у межах програм, призначених для гуманітарної допомоги цивільному населенню.
2. Використовувати гуманітарні ресурси, майно, транспорт, обладнання або персонал для підтримки військових операцій.
3. Передавати персональні дані отримувачів допомоги сторонам конфлікту, крім випадків, прямо передбачених законодавством, та лише після оцінки законності, необхідності й можливих ризиків для відповідних осіб.
4. Відбирати або виключати отримувачів допомоги на підставі політичної, військової, релігійної чи іншої належності, якщо вона не має об'єктивного зв'язку з гуманітарною потребою та законними критеріями програми.
5. Використовувати гуманітарну допомогу для політичної агітації, пропаганди, примусу, вербування або просування інтересів третіх сторін.
6. Приймати фінансування або умови партнерства, які вимагають порушення гуманітарних принципів.
7. Реалізовувати діяльність у спосіб, який ставить під неприйнятний ризик нейтральність, неупередженість або операційну незалежність Організації.

5. Захист персональних даних

5.1. Організація збирає лише ті персональні дані, які необхідні для реалізації відповідної гуманітарної діяльності, моніторингу, звітності, виконання законних вимог та забезпечення підзвітності.
5.2. Доступ до персональних даних отримувачів допомоги мають лише особи, яким такий доступ необхідний для виконання службових або договірних функцій.
5.3. Запити на передачу персональних даних оцінюються з точки зору законності, необхідності, пропорційності та ризиків для відповідних осіб.
5.4. Персональні дані не можуть передаватися для політичних, військових, дискримінаційних, комерційних або інших цілей, несумісних із гуманітарною діяльністю та метою, для якої вони були зібрані.

6. Партнери, підрядники та постачальники

6.1. Організація доводить вимоги цієї Політики до відома партнерів, підрядників та інших залучених осіб у тій частині, яка стосується їхньої діяльності.
6.2. Якщо партнер або підрядник безпосередньо взаємодіє з отримувачами допомоги, розподіляє гуманітарні ресурси або має доступ до персональних даних, вимоги щодо дотримання гуманітарних принципів мають бути включені до відповідних договорів, технічних завдань або інших документів, що регулюють співпрацю.
6.3. Істотне або систематичне порушення гуманітарних принципів партнером чи підрядником може бути підставою для застосування коригувальних заходів, перегляду умов співпраці, її призупинення або припинення.

7. Ролі та відповідальність

7.1. Правління / уповноважений орган управління

Правління Організації здійснює загальний нагляд за дотриманням гуманітарних принципів. Загальні збори Організації затверджують цю Політику та її наступні редакції.

7.2. Керівник Організації

Несе загальну відповідальність за впровадження Політики та забезпечує:

- ➔ включення гуманітарних принципів до процесів планування й ухвалення рішень;
- ➔ організацію навчання та ознайомлення персоналу;
- ➔ реагування на істотні ризики та порушення;
- ➔ прийняття рішень щодо призупинення, адаптації або припинення діяльності у випадках, передбачених цією Політикою.

7.3. Керівники проєктів та відповідальні працівники

Забезпечують практичне застосування гуманітарних принципів під час планування та реалізації проєктів, оцінки потреб, відбору отримувачів, моніторингу та комунікацій.

7.4. Працівники, волонтери та інші залучені особи

Зобов'язані:

- ➔ знати та дотримуватися положень цієї Політики;
- ➔ звертатися за консультацією у разі сумнівів щодо її застосування;
- ➔ повідомляти про відомі їм ризики, спроби неналежного впливу або можливі порушення.

8. Управління ризиками та їх мінімізація

8.1. Ризики порушення гуманітарних принципів оцінюються під час планування нових проєктів, прийняття фінансування, визначення партнерів, вибору територій діяльності, змін безпекового контексту та у разі виникнення обставин, які можуть вплинути на нейтральність, неупередженість або незалежність Організації.
8.2. До таких ризиків можуть належати:

- ➔ зовнішній тиск щодо відбору отримувачів допомоги;
- ➔ вимоги надати допомогу особам або групам поза встановленими гуманітарними критеріями;
- ➔ спроби використання гуманітарних ресурсів у політичних або військових цілях;
- ➔ вимоги щодо необґрунтованої передачі персональних даних;
- ➔ умови фінансування, здатні впливати на незалежність програмних рішень;
- ➔ ризик сприйняття Організації як пов'язаної з певною стороною конфлікту;
- ➔ поведінка персоналу, партнерів або підрядників, яка може поставити під сумнів дотримання гуманітарних принципів.

8. 3. Залежно від характеру ризику Організація може:

- ➔ змінити процедуру або спосіб реалізації діяльності;
- ➔ запровадити додаткові заходи контролю;
- ➔ провести консультації з донором, партнером або іншою стороною;
- ➔ змінити умови співпраці;
- ➔ обмежити доступ до інформації або персональних даних;
- ➔ провести додатковий інструктаж або навчання;
- ➔ призупинити відповідну діяльність.

8.4. Якщо ризик неможливо зменшити до прийнятного рівня та продовження діяльності створює істотну загрозу гуманітарним принципам, Організація може адаптувати або припинити таку діяльність.

8.5. Істотні ризики, прийняті рішення та заходи з їх мінімізації документуються.

9. Навчання, ознайомлення та поінформованість

9.1. Політика доводиться до відома працівників, керівництва, волонтерів та інших осіб, на яких поширюються її положення.

9.2. Ознайомлення здійснюється під час початку роботи або залучення до гуманітарної діяльності, після затвердження Політики та після внесення істотних змін до неї.

9.3. Факт ознайомлення документується особистим підписом, електронним підтвердженням або іншим способом, що дозволяє підтвердити факт і дату ознайомлення.

9.4. Організація забезпечує проведення навчання або інструктажу щодо практичного застосування гуманітарних принципів відповідно до функцій працівників та волонтерів.

9.5. Навчання має охоплювати щонайменше:

- ➔ зміст чотирьох гуманітарних принципів;
- ➔ практичне застосування принципів під час оцінки потреб та відбору отримувачів;
- ➔ «червоні лінії» Організації;
- ➔ реагування на зовнішній тиск та конфлікти інтересів;
- ➔ захист персональних даних;
- ➔ порядок повідомлення про можливі порушення.

9.6. Проведення навчання документується із зазначенням дати, теми та учасників.

9.7. Політика доводиться до відома партнерів та підрядників у випадках, коли її положення стосуються їхньої діяльності.

10. Повідомлення про порушення та підзвітність

10.1. Працівники, волонтери, отримувачі допомоги, партнери та інші особи можуть повідомляти про можливі порушення гуманітарних принципів.
10.2. Повідомлення може бути передано керівнику Організації, визначеній відповідальній особі або через інші офіційні канали звернень і скарг Організації.
10.3. Повідомлення розглядаються об'єктивно, конфіденційно та без невиправданого зволікання.
10.4. Особа, яка добросовісно повідомила про можливе порушення або ризик порушення гуманітарних принципів, не повинна зазнавати переслідування, дискримінації, звільнення, погіршення умов роботи чи інших негативних наслідків у зв'язку з таким повідомленням.
10.5. У разі підтвердження порушення Організація вживає коригувальних заходів відповідно до характеру та тяжкості порушення.
Такими заходами можуть бути:

усунення або мінімізація наслідків;
зміна процедур;
додаткове навчання;
дисциплінарні або передбачені договором заходи;
перегляд рішення, прийнятого з порушенням гуманітарних принципів;
перегляд, призупинення або припинення співпраці з партнером чи підрядником;
призупинення, адаптація або припинення відповідної діяльності.

11. Перегляд та оновлення Політики

11.1. Політика підлягає плановому перегляду не рідше одного разу на **два роки**.
11.2. Незалежно від установленого циклу позаплановий перегляд здійснюється у разі:

- ➔ істотної зміни гуманітарного або безпекового контексту;
- ➔ зміни законодавства або обов'язкових вимог;
- ➔ зміни характеру чи масштабу гуманітарної діяльності Організації;
- ➔ виявлення системних ризиків або недоліків у застосуванні Політики;
- ➔ істотних змін вимог гуманітарних механізмів або донорів, з якими співпрацює Організація.

11.3. Зміни до Політики затверджуються уповноваженим органом управління або керівником Організації відповідно до внутрішніх повноважень.

12. Прикінцеві положення

12.1. Ця Політика набирає чинності з дати її офіційного затвердження, якщо рішенням про затвердження не встановлено іншу дату.
12.2. Внутрішні процедури, програмні та управлінські рішення Організації у сфері гуманітарної діяльності мають застосовуватися з урахуванням положень цієї Політики.
12.3. Якщо вимога донора, партнера, органу влади, підрядника або іншого суб'єкта може суперечити гуманітарним принципам, відповідне питання має бути передано керівництву Організації для оцінки до виконання такої вимоги.